

ARQUITECTURA I RECERCA: OBJECTIUS PRIORITARIS

PROPOSTA PONENCIA CONGRÉS COAC NOV.2016

EIX TEMÀTIC: OBJECTIUS

#TAG: PROJECTES I CONCURSOS, DIVULGACIÓ I EDUCACIÓ, SOSTENIBILITAT I MEDIAMBIENT.

Josep Muntañola i Thornberg. Coordinador de la ponència.

Magda Saura. Doctora Arquitecta

Júlia Beltran. Arquitecta

Sergio Méndez. Arquitecte

Presentació

Obrim un període d' aportacions relatives a futures relacions entre arquitectura, urbanisme i recerca, per afavorir la qualitat dels projectes, de les construccions i dels seus usos.

L'objectiu de la ponència és debatre i decidir quins son els aspectes de la professió que haurien de prioritzar-se en la recerca en arquitectura, que avui és molt incipient en relació a altres professions de la societat actual.

Tots tenim la paraula, sobre quins son aquests temes prioritaris, per això enviem una llista provisional de temes només com a suggeriment, esperant noves aportacions.

Podeu també recomanar lectures, projectes o idees que penseu poden estimular el debat entre arquitectura i recerca, així com referències concretes o experiències personals.

I.-INTRODUCCIÓ

La millor introducció és l' article escrit per l' arquitecte anglès Jeremy Till, publicat en castellà a la revista ARQUITECTONICS i del qual traduïm un fragment al català:

Mite 1: arquitectura no és res més que arquitectura

Aquest primer mite consisteix en defensar que l'arquitectura és una disciplina i una forma de coneixement tant específica que les definicions normals del que és fer recerca no poden aplicar-se en aquest cas. "Nosaltres som tant diferents de vosaltres" –sembla que significa- "que sou incapaçs d'entendre com treballem". Aquest mite s'ha utilitzat moltes vegades com a excusa per a frenar la recerca i, complementàriament, per avalar l'existència d'unes inespecífiques però suposadament poderoses forces de creativitat i de autoritat professional.

Mite 2: l'arquitectura no és arquitectura

Aquest segon mite treballa en el sentit contrari a l'anterior i defensa que, per a establir-se com epistemologia creïble i "forta", l'arquitectura ha d'acollir-se a altres disciplines amb més autoritat. Aquest segon mite de que l'arquitectura no és arquitectura, al descriure la complexitat de l'arquitectura, la defensa com alguna cosa que pot no ser. És un mite estimulat

pels mecanismes de finançament de la recerca, que , des d' àrees establertes i recorrent a paradigmes particulars, simplement no encaixen amb la pròpia naturalesa de la arquitectura.

Mite 3: construir un edifici és fer recerca

El tercer mite pretén que construir un edifici és, en sí mateix, una investigació. És un mite que permet als arquitectes i als professors d'arquitectura escapar de les regles d'una bona recerca (i també queixar-se quan aquestes regles s'apliquen a criticar edificis que pretenen ser investigació en sí mateixos).

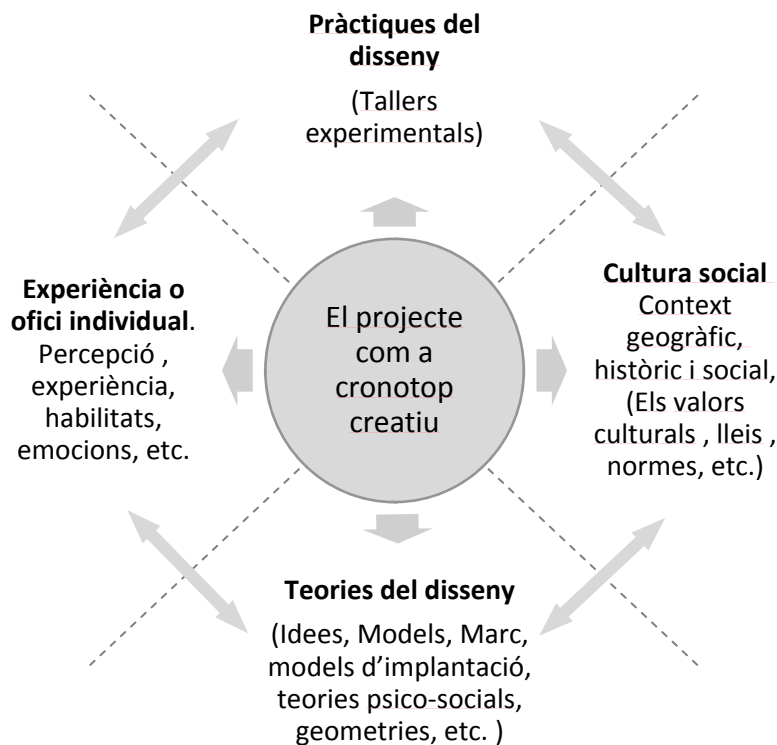
Fer parlar l'arquitectura

Contràriament a aquests tres mites, hem d'entendre que l'arquitectura té la seva manera particular de coneixement bàsic i els seus propis procediments d'explicar-lo. Aquestes particularitats no impliquen que tinguem que evitar les expectatives normals de qualsevol recerca, però sí que ens exigeixen definir clarament el context, l'amplitud i els modes d'indagar apropiats a l'arquitectura, acceptant simultàniament les definicions genèriques de rigor i de significació.

II.-EL COR DEL PROBLEMA

En el diagrama I es pot veure el cor del problema. En qualsevol recerca dins l' àmbit d' una professió, l' experiència individual i la col·lectiva es relacionen gracies a la combinació entre practiques i teories, i el resultat es una producció de coneixements. Si el diagrama I no funciona la recerca no funciona. En el llibre ARQUITECTURA I MODERNITAT es pot veure per que en el cas de l' arquitectura el diagrama I no ha funcionat.

DIAGRAMA I: "PHRONESIS": El rol de les teories.

Per que funcioni millor les relacions entre arquitectura i recerca han de millorar.

En el diagrama II hem posat una llista de temàtiques que caldria analitzar per millorar la recerca dins de l' àmbit de l' arquitectura i de l' urbanisme, però cal que aquests temes siguin analitzats des de la perspectiva del diagrama I, es ha dir des de les perspectives d' una confluència entre experiències individuals i col·lectives d' una part, i des de les interaccions entre practiques i teories des de l' altra part.

DIAGRAMA II: Llista provisional de temes de recerca per debatre el seu interès en el congrés:

- 1) Independència dels jurats de concursos d' arquitectura, selecció de professors, de becaris o de qualsevol càrrec en la administració, evitant que deixin de ser neutrals per estar relacionats directament en les responsabilitats polítiques i administratives dels projectes o càrrecs que cal posar a concurs.
- 2) Com fer recerca sobre les relacions entre la experiència professional i els coneixements necessaris per fer créixer aquesta experiència.
- 3) Com fer recerca sobre la formació a les escoles primàries en relació a l' arquitectura i l' urbanisme, avui molt lluny de les escoles per regla general, amb molt poques excepcions.
- 4) Com fer recerca sobre la utilitat dels codis tècnics i les normatives urbanístiques en relació a la qualitat dels projectes, de les obres construïdes i del seu correcte us i manteniment.
- 5) Com fer recerques sobre la qualitat de la critica en els mitjans de difusió. TV ,DIARIS ETC.
- 6) Com fer recerques sobre els aspectes positius i negatius de l' us del ordinador en relació a la qualitat de l' arquitectura i de l' urbanisme.
- 7) Com fer recerques sobre l' aprofitament del patrimoni català, tangible, o sigui edificis etc., i intangible, o sigui costums, significació, festes etc.
- 8) Com fer recerques sobre l' impacte positiu de la sostenibilitat en l' àmbit de l' arquitectura i de l' urbanisme, a nivell físic i social.
- 9) Com fer recerques sobre els aspectes positius i negatius de la interdisciplinarietat en la recerca d'una millor pràctica professional i d' un millor diàleg entre els experts d' altres professions, com experts en ciències socials, ciències naturals, etc.
- 10) Com fer recerques sobre la llibertat en la recerca, evitant processos d' assetjament i de discriminació que darrerament s' estan produint per raó de sexe, cultura o ideologia en universitats i administracions públiques i privades.

III.-LA PRACTICA DE LA RECERCA

L' Associació d'Arquitectes Americans publica periòdicament els millors treballs de recerca fets a les escoles d' arquitectura. Nosaltres publiquem en el COAC algunes tesis doctoral, però això no es suficient.

Per altra banda entre totes les escoles d' arquitectura de l' estat el nombre de projectes de recerca subvencionats es molt petit , si comparem amb arqueòlegs, historiadors o ecòlegs mes

si tenim present que tots els projectes subvencionats son de caire interdisciplinari. No formem part de l' àmbit de la recerca que mou avui a Europa molts diners.

Caldria una sinergia molt mes gran entre les escoles d' arquitectura , els col·legis professionals i les institucions implicades.

Caldria plantejar-se fer UN LLIBRE BLANC DE LA RECERCA EN ARQUITECTURA I URBANISME, tal com han fet a Suècia i a Finlàndia recentment.

Estem oberts a qualsevol idea, proposat o qualsevol suggeriment de noves temàtiques, etc.

Referències:

Muntañola Thornberg, J. (2016). *Arquitectura y Modernidad. Suicidio o reactivación*. Barcelona: Edicions UPC.

Till, J. (2012). ¿Qué es investigar en arquitectura? Investigar en arquitectura: tres mitos y un modelo. En *Arquitectura e Investigación. Architectonics: Mind, Land & Society* (Vol. 24, págs. 13-20). Barcelona: Edicions UPC.

